

paul r. goris

standaard galerij oostende
kapellestraat 103 - christinastraat 144
4 oktober tot 4 november 1975

Paul R. Goris

Biografie

Geboren Antwerpen, 16-6-1943
Studies : Koninklijk Atheneum Berchem
1956 Muziekakademie Berchem
1958 Privé tekenles bij J. Goris
1963-69 Akademie voor Schone Kunsten
Antwerpen :
Schilderen bij D. van Raemdonck,
V. Dolphijn en G. de Bruyne,
glasschilderen bij J. Huet,
keramiek bij M. Mazy
1969-70 Beeldhouwen bij Van de Putte
1970 Hoger Instituut beeldhouwen bij
M. Macken
1972 Leeraar aan de Akademies van
St.-Niklaas en Hoboken

Paul Goris is geen doodgezwegen kunstenaar omdat hij pas in het openbaar treedt; hij is bepaald iemand die er niks voor voelt de clown uit te hangen. Wat de mens en de artiest betreft kan ik alleen getuigen naar wat ik tijdens enkele bezield momenten wist op te vangen. Mij daarop steunende durf ik een gunstige pronostiek uitspreken, een profeet ben ik niet.

Als voordrachthouder aan de Koninklijke Akademie voor Schone Kunsten in Antwerpen en aan het Nationaal Hoger Instituut, heb ik Paul Goris ontmoet. Hij kwam mij voor als een stille, zelfs stoere verschijning. In hem ontdekte ik een aandachtig kijker en goed luisteraar. Zijn voorbereidende vorm- en kleuropleiding begon gevoelig. Hij bleef gevoelig en werd daarbij een handig tekenaar die zich aan werken uitputte. Hij voldeed aan alle academische richtlijnen en opteerde voor de monumentale kunsten : glasraam, wandtapijt, mozaïek... Toen kwam er een keerpunt : hij orienteerde zich verder naar de beeldhouwkunst.

Deze begaafde jonge kerel werd met prijzen en studiebeurzen geëerd en is zo tot een volwassen kunstenaar uitgegroeid die nu zelf reeds als leraar is aangesteld.

Een paar figuren van klein formaat en expressieve studies van hoofden hadden mijn aandacht getrokken. Het werd hoe langer hoe meer mijn overtuiging dat het werk de belofte zou overtreffen. Nu kwam de tentoonstelling **Belgische Beeldhouwkunst in Middelheim 1974**, en u weet dat deze konfrontatie in verscheidene opzichten belangwekkend geworden is. «Gebonden vrijheid» is de naam van het werk dat Paul Goris getoond heeft, het kon vergeleken worden met de inzending van 152 kunstenaars van zeer verschillende leeftijd en artistieke opvatting.

«Gebonden vrijheid» (1972-74) ! Opluchting en bevrijding waren de gevoelens die tot in mijn vezels doordrongen wanneer ik het beeld voor het eerst op Middelheim-laag zag preiken. Blij was ik voor de kans die aan de jonge kunstenaar geboden werd. Het meer dan levensgroot vitaal beeld dat ik, voor het te benaderen, meende in brons te zijn, deed mij wel wat de naamkeuze betreft, denken aan het monument voor Blanqui, de anarchist, door Aristide Maillol. Deze 2,10 m prachtige figuur dagtekent van omstreeks 1906. Niet de vorm van «Gebonden vrijheid» wel de gebalde kracht van de figuur verwees naar de meester van Banyuls : de zin voor massa, het standhouden in de ruimte. Het werk van de Vlaming was echter op Middelheim gunstiger geplaatst dan «l'Action enchainée» in de «Jardin des Tuileries». Ik heb mijn bewondering durven uitdrukken voor deze figuur al neem ik aan dat zij een schakel betekent in de lijn Maillol, Jaspers, Puvrez — zonder eigenlijk op stijlvernieuwing te wijzen.

Stanislas van der Brempt
professor
aan het Kunsthistorisch Instituut

Wie in persoonlijk contact komt met Paul R. Goris zal spoedig de moeilijkheid ondervinden meteen door te dringen tot het diepe, complex geconstrueerde wezen van deze kunstenaar. Gesloten, met een haast heremitische, maar sterk intellektualistisch gerichte geest, gaat hij zich eerder uiten door middel van een creatieve taal.

Het is dan ook niet te verwonderen dat zijn werk meer eist van de toeschouwer dan een louter ondergaan van een goed gestileerde vormtaal. Meer dan een puur esthetisch kunstgenot, wil het doordringen tot de meest fundamentele waarden van het mens-zijn. Aanvankelijk startte hij aan de Akademie van Antwerpen als schilder en glazenier. Een keuze van zijn glasramen en pasteltekeningen werd trouwens enkele jaren geleden in Standaard Galerij tentoongesteld. De naar aanleiding daarvan verschenen perskritieken getuigden toen reeds van een groot artistiek vakmanschap.

PIET PERNEEL WIL KINDEREN MODERN LEREN ZINGEN

In Het Volk van 21-10-1970 lezen we :

... Deze veelbelovende 27-jarige Antwerpenaar is een veelzijdig kunstenaar die tekenen, glasraamkunst, keramiek en beeldhouwen beoefent. Men zegt wel van hem dat hij behoort tot de contestatie, maar zijn contestatie bestaat niet in luidruchtige kreten en karikaturale misvormingen, maar in het zoeken naar innigheid en verdieping ; in het dromen van een mooiere wereld dan de onze. Met nadruk kan gewezen worden op het frisse kunstenaarschap van deze jonge artiest. Bij hem geen gebrek aan kunstambachtelijke vaardigheid. Zijn kunst is het resultaat van lang en moedig werken en studeren. Voor de 27-jarige Paul Goris is nog een lange kunstenaarsloopbaan weggelegd. Hij zal echter deze weg bewandelen als een kunstenaar met naam.

En G. Mahy schreef in La Métropole :

" ... Il faut aller voir les vitraux de P.R. Goris. Il ne s'agit pas d'œuvres d'inspiration religieuse mais de véritable scènes et personnages qui nous rappellent en moderne, ceux de Boilly. Sa «Chaste Suzanne» est de belle allure et «A thing of beauty» est la verveuse critique de la tartuferie. Mais il faudrait citer encore maintes œuvres. Allez les voir et vous apprécierez par vous-même l'art de P.R. Goris qui n'est jamais violent mais dont la douceur acide n'a que plus de puissance.

Il est certain que cet artiste commence une carrière dont le succès ne peut aller que crescendo parce qu'il ne triche pas, ne bluffe pas et que ses «vérités» s'imposent d'elles mêmes.»

Deze kritieken illustreren voldoende het toen reeds grote talent van de jonge kunstenaar.

Maar 1970 is ook het jaar dat hij zich volledig gaat wijden aan de beeldhouwkunst. Ondanks het enorm grote verschil in plastische behandeling, bereikt hij in zijn beelden een expressie die een herinnering oproept aan Rik Wouters.

Ook bij Goris staat de mens centraal, de mens vooral in zijn onmacht, lijden en innerlijke onvolmaaktheid.

De «kreet» van Paul Goris barst open als een krater en braakt een onrustwekkende vuurstream van pijn en machteloosheid. Het is het eeuwig slingeren tussen hoop en wanhoop, zijn en niet-zijn. Het verstolde moment van een innerlijke beweging, het fossileren van een diep psychisch conflict.

Omwille van deze emotionele geladenheid gebruikt Goris bij voorkeur deze materialen die zich het best lenen tot een gevoelige behandeling, nl. brons en terra-cotta. Hierbij treedt duidelijk de grote eerlijkheid van de kunstenaar tegenover de materie naar voor. Geen verschuilen achter vakkundige kneepjes om een onkunde te verdoezelen, maar integendeel het zoeken naar een vormgeving en stileren die het onmogelijk maken zijn publiek om de tuin te leiden.

Sterk aanleunend bij de ideeënwereld van Gustaaf de Bruyne, evolueerde hij in zijn tekeningen naar een magisch-symbolisme.

Moeilijk wordt het en zelfs absurd op het gehele werk van Paul Goris een etiket te willen kleven. Zijn persoonlijkheid en individualisme staan borg voor een stijl die niet het resultaat is van reclame-tendenzen, noch van reeds lang achterhaalde modeverschijnselen. Zo toont het realisme van de hier tentoongestelde naaktstudie's ons ook veel meer dan een louter vastleggen van een werkelijkheid. Eerder is het een zoeken naar contrast tussen het abstracte spel van schaduwen en de realiteit van het lichaam.

Wellicht zal een kennismaking met het werk van deze kunstenaar niet blijven bij een eerste contact. Elke nieuwe konfrontatie vormt integendeel een uitdaging tot een verder onderzoek op humaan en artistiek vlak.

N.L. Onzia

Individuele tentoonstellingen

Keramiek : Birmingham (Engeland)
1970 Antwerpen, Standaard Galerij
1970 Kortrijk, Standaard Galerij
1975 Antwerpen, Standaard Galerij

Groepstentoonstellingen

KERAMIEK
Antwerpen, Dierentuin
Brussel
Hemiksem
Faënza
GLASRAMEN en TEKENINGEN
1971 en 1970 Antwerpen, Zaal Campo

Beeldhouwwerk

1972 St.-Niklaas, Bank van Brussel
1974 St.-Niklaas, Bank van Brussel
St.-Niklaas, Galerie Graphic
Antwerpen,
Belgische Biënnale Middelheim
1975 Antwerpen, Zaal Campo

Onderscheidingen

Prijs van de Rotary Club
Prijs Engels
Prijs Van Zuylen
1972 Prijs Ferstenberg
voor beeldhouwwerk
1972 Prijs voor beeldhouwkunst van
de Koninklijke Akademie voor
Wetenschappen, Kunsten en
Letteren van België
1974 Prijs van de Prins, van de
Akademie voor Schone Kunsten
van Antwerpen
1975 Prijs Bell Telephone

Depuis 1970, ce jeune artiste, après s'être aussi adonné à la céramique et au vitrail, se consacre entièrement à la sculpture. Bien sûr, mosaïque, émail sur cuivre, gravure et dessins sont toujours des disciplines qu'il affectionne, mais il peut donner dans la sculpture sa pleine mesure plastique et humaine et ces œuvres sont autant de cris. Il met ses personnages en scène dans des attitudes insolites et sa soif d'évocation de l'effort, du geste, du rictus, ou de l'expressivité d'un regard l'entraîne dans des compositions riches de vie, de spontanéité, d'émotion. Le «grand prix du Prince» de l'Académie des Beaux-Arts d'Anvers lui a été attribué en 1974. Il avait obtenu en 1972 le Prix de sculpture de l'Académie Royale des Sciences, Arts et lettres de Belgique.

Réva Remy - 1974

... In zijn overwegend kleine werken denkt Paul R. Goris groot. De inkeer markeert evenwel al zijn werken. Bij menige figuur beklemtoont hij het beklemmend gevoel in de maatschappij en ook in zichzelf opgesloten te zitten. De zwachtels rond gedeelten van hun lichaam zijn ervan de zowel reël als symbolische expressie. Het is of hij ons wil aantonen, hoe ze op weg zijn levende mummies te worden, eenzame gekluisterden, zielige gevangenen. Die Pompeji-sfeer vindt men hoe langer hoe meer bij hedendaagse beeldhouwers, o.a. ook bij José Vermeersch. De tonen die Paul R. Goris aan zijn terra-cotta's en verloren was-realizaties verleent, onderstrepen dit deemoedig sentiment ; meteen verraden ze hoe hij zich in feite als een plastisch beeldhouwer manifesteert ...

Gazet van Antwerpen 25-2-'75
R. Turkey

Enkele notities bij « Gebonden Vrijheid » van Paul R. Goris

Terug van park Middelheim, staat Goris' « Gebonden Vrijheid » thans weer in de gang voor zijn atelier in het Hoger Instituut. Tegen de provisorische sokkel leunen oneerbiedig tekenportefeuilles en tassen. Het is hier niet bij uitstek de plaats om plastiek te laten « ademen ».

Maar dit beeld werkt ; in weerwil van zijn omgeving.

Het intieme gebaar van de zich ontkledende vrouw wordt tot een grote, doorstromende vorm ; tot plastisch teken, tot gestolde menselijke beweging. En binnen de werkelijk monumentale conceptie is de plastische realisering toch uiterst subtiel en indringend.

Rond zo'n fascinerend beeld wijken de muren en verliest de bescheiden ruimte - waar het nu nog staat - haar werkelijke dimensies. Het is te hopen, dat deze belangrijke plastiek van de nog jeugdige Paul R. Goris binnen niet al te lange tijd een adequate plaats moge vinden. Daar, waar velen kunnen worden gekonfronteerd met haar uitstraling van beeldende kwaliteit en overtuigende menselijkheid.

Prof. Kurt Löb
Amsterdam 1974
Gastprofessor N.H.I.S.K. Antwerpen